

ቅዱስ አባ ገብረ ክርስቶስ ዘሊባን ወገሪቆ በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ።

ጽኑዕ እምነቶም፡ መንነቶም ክሳዕ ዝሥወር ዝገበረ ናይ እምነት ሓርበኛ እዮም። “ዘይፍለጥ ክኸውን እየ ዝፈቱ፥ ከምዝኾነ ታራ ሰብ ክቕጸር ከኣ እደሊ " ዝብሉ ዝሰሩ አባ ገብረ ክርስቶስ። አብ መወዳእታ ናይ ዓሥርተው ትሽዓተ ክፍለ ዘመን ብ(1898) ዓ.ም. ኣብ ኤርትራ ኣብ ሊባን ወገሪቆ ተወልዱ። አባ ገብረ ክርስቶስ ሰም ወላዲኦም ናይዝኪ ብሂል ጻድቅ፤ ስም ወላዲቶም ድማ ምልእቱ ከም ዝብሃል ካብ ብሕይወት ዘለዉ ቤተ ሰቦም ዝረኸብናዮ ሓበሬታ የረድእ።

እዞም ብንእኽቶኦም ልሳኖም ብትምህርቲ ቤተ ክርስቲያን ዝኸፈቱ ኣቦ! ጊዜ ቀ'ልዕነቶም ኣብ መጓሰን ትምህርቲ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ምምሃርን እዮም ኣኀሊፎምዎ። ኣሰይ ዲቁና ወሲዶም፤ መን ነይሩ መምህሮም፤ እኳ ክንፈልጦ እንተዘይከኣልና፡ ፍቕሪ እግዚኣብሔር ብንእኽቶኦም ቀለም ኮይኑ ኣብ ልቦም ስለ ዝተጻሕፈ፡ ንዝያዳ መንፈሳዊ ትምህርትን (መንፈሳዊ ሕይወት ንምዕባይን ምስ ሥድራን መቕርብን ስለዘይከኣል፡ ናብ ገዳም ፃዕዳ እምባ እንዳ ሥላሴ ብምኻድ እንፈሳዊ ትምህርቶም እናቐጸሉ፡ ብርድእና የገልግሉ ምንባሮም ይፍለጥ። ተወሳኺ ካልእ ምንጪ ከም ዝሕብሮ ናብ ጀብረ ዳሞ (ኢትዮጵያ) ብምኻድ ዜማን ቅኔን ከም ዝተማህሩ ይሕብር። አባ ገብረ ክርስቶስ ነጋዲ (በጻሒ) ቅዱሳት መካናትን ገዳማትን ብምንባሮም፡፡ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ ዝነበሩሉ ጊዜ ኣብ ቀላይ ጣና ንዝርከባ ገዳማት ከምኡውን ኣብያተ ክርስቲያን ላሊበላ በጺሖም ምንባሮም ይንገር።

አባ ገብረ ክርስቶስ ዋላ'ኳ ኣብ ኢትዮጵያ ዝርከባ ገዳማት ይመሃሩ፡ ምንኵስናኦም ግና ኣብ ፃዕዳ እምባ እንዳ ሥላሴ ምኻኑ ይፍለጥ። ኣብ ፃዕዳ እምባ እንዳ ሥላሴ ኣቐድም ኣቢሎም ዝነበሩ ብዕድመ ነዊኅ እዋን ዝገበሩ ኣረጋውያን ኣባ ገብረ ኤዎስጣቴዎስ ተባሂሎም ይጽውዑ ከም ዝነበሩ ይሕብሩ። ኣባ ገብረክርስቶስ፡ ኣብ'ቲ ገዳም ከለዉ፡ ኣዲኦም ምልእቱ ኣብኡ ምህላዎም ስለዝተሓበራ፡ ክበጽሓኦም ኣብ ዝኸዳሉ እዋን፡ “ፈላሲ ካብ በዓቱ፤ ዓሣ ካብ ባሕሩ ኣይወፅእን እዩ" ብምባል፡ ገጽ ወላዲቶም ንኸይርእዩ ብትሪ ተቓወሙ፡፡ ኣዲኦም ምልእቱውን ንፍቓዶም ብምቕባል፡ "ደኃን፤ መንግሥተ ሰማያት ቤትና'ዩ፥ ኣብኡ ክንራኸብ ኢና” ብምባል ልቢ ማኅበር ዘረስርስ ቃል ሂስን ንዓደን ተመልሳ።

ምኻድ ናብ ግብጺ

ኣብ ገዳም ፃዕዳ እምባ ኬድና ዝረኸብናዮ ኣፈ ታሪኻዊ ሓበሬታ ከም ዝሕብሮ፡ አበ ምኔት ናይ'ቲ ገዳም ዝነበሩ አባ ግርማጽዮን (ደኃር ኣቡነ አትናቴዎስ) ንአባ ገብረ ክርስቶስ ኣብ ጾመ ፍልሰታ ንዕዮ ማኅበር ክልኣኹ ሓበርዎም፡፡ አባ ገብረ ክርስቶስ ድማ፡ “ሕጂ ጾመ ፍልሰታ'ዩ፥ ውሥጢ ገዳም ኣትየ ሱባኤ ዘካይደሉ እምበር። ሥራሕ ግዳም ዝሠርሓሉ ጊዜ ኣይኮነን” ብምባል ዓቢይ ፍቕሪ ናይ ኣዬና ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ከም ዝነበሮም ንአባ ግርማጽዮን ኣርኣይዎም፡ “ኣይፋልካን፤ ከም ቀደምካ ብጥብኣት ትራድኣሉ ጊዜ'ዩ” ኢሎም ምስ ኣጽንዑሎም ግና፡ ብዘይፍቓድ አበ ምኔት ናብ ገዳም ኣትዮም ክልተ ሰሙን ምሉእ (ምሉእ ጾመ ፍልሰታ) ብዘይመቕነን በዓቶም ከምዝዓፀዉ ይንገር። ጾመ ፍልሰታ ወዲኦም ናብ አበ ምኔት ብምኻድ፡ "ንስኻ ብሥራሕካ፣ ኣነ ብግብረይ ኣብ'ዚ ኣይንቕበርን ኢና” ብምባል፡ ንጊዚኡ ታራ ዝመስል፡ ደኃር ትንቢት ኮይኑ ዝተነጸረ ቃል ብምዝራብ ናብ ግብጺ ኣምርሑ።

አባ ግርማጽዮን መዓርግ ጵጵስና ተሸይሞም ካብ`ቲ ገዳም ብሥራሕ ወፂኦም ኣብ ካልእ ከባቢ ክቕበሩ ከለዉ፡ አባ ገብረክርስቶሰ ድማ ካብ ገዳም ፃዕዳ እምባ ነቒሎም፤ ብሱዳን ኣቢሎም ናብ ገዳም ኣልበራትስ ግብጺ ኣተዉ። ናብ ገዳም ኣልበራሙስ ዝኣተውሉ ጊዜ ድኅሪ ናይቲ ሽዱሽተ መዓልቲ ውግእ እሰራኤልን ግብጽን ብምንባሩ፡ ነቲ ዶባት ብኸመይ ሰጊሮምዎ ነቶም ገዳማውያን ዘደንጸወ ፍጻሜ'ዩ ነይሩ፡፡ ካብ'ዚ ዝተላዕለ ድማ፡ እቶም ግብጻውያን መነኮሳት “ነጊድኩም ትምለሱ እንተኼንኩም ጽቡቕ፥ ኣብ'ዚ ግና ክንቅበለኩም ኣይንኽእልን ኢና” ምስበልዎም፡ “እዚ ደብሪ እዚ። “ኡመ ኑር" (ናይ ኣደይ እዩ) ፥ ክነግድ ጥራይ ዘይኮንኩ ከኣ ክቕመጥውን ይግብኣኒ እዩ” ብምባል፡ ምስ ድንግል ማርያም ጽኑዕ ፍቕሪ ከም ዘለዎም ኣመስከሩ። ብድኅሪዚስ እቶም ገዳማውያን ውን ኣይቀጸሉን ፥ ክነብሩ ፈቐዱሎም። ስሞም ድማ አባ ዓብደል መሲሕ (ትርጉሙ አባ ገብረክርስቶስ) ብምባል ከጽውዕዎም

ጀመሩ::

አባ ገብረክርስቶስ ናይ ምንኩስና ሕይወት ጥራይ ዘይኮነስ፡ ናይ ብሕትው ሕይወት'ውን ስለዝነበሮም፡ እቶም ገዳማውያን ብማኅበር ምስኣቶም ኪኾኑ፡ “መነኮሰ፡ መጓይይቱ ንሳቶም ስለዝኾኑ፡ ምዕ ከምኡ ዝኣመሰሉ መነኮሳት ከነብር ኣለዎ። ብዘይ መጓይይቲ ናይ ጉያ ውድድር ኣይግበርን'ዩ ነገርዎም። ንሶም ግና፡ "ጉያይ ናብ ክርስቶስ'ዩ መግበይ ክርስቶሰ'ዩ” ብምባል ጽኑዕ ተባሕትዎ ንምፍጻም ካብ'ቲ ገዳም ኣርባዕተ ኪሎ ሜትር ርሒቑም፤ ናብ በዓቲ ቅዱስ ሚናስ ብምኻድ ሕይወት ብሕትውና ተተንትዝዎ:: እቲ ከባቢ ርጉእ ብዘይምንባሩ፡ እቲ ጉዳይ ንናይ'ቲ እዋን ፓትርያርክ ግብጺ ብፀዕ ወቅዱስ አቡነ ቄርሎስ ነገርዎም። ኣቡነ ቄርሎስ ግና ብመንፈስ ኑቲ ጉዳይ ስለዝረኣይዎ፡ "ባሕታውያን ሓበሻ በይንኻ ምኻን እዮም ዝፈትዉ፣ ንዓና ንኹላትና ኪጽልዩልና። ደታን ጎደግዎም” ብምባል ፍቓድ ሃብዎም።

አባ ገብረክርስቶስ፡ ካብ'ቲ በዓቶም እናወፅኡውን ማይ ብምውራድን ካልእ ገዳም ዝጠልቦ ዕዮ ብምዕያይን ነቲ ገዳም ዓቢይ ናይ ርድእና ሕይወት ኪንዮ ብቓል ብግብሪ መሃርዎ። ብተወሳኺ ናይ ጸሎትን ትምህርትን ሕይወት ዝያዳ ኩሉ ሕይወቶም ዓብዩ ብምንባሩ፡ “እንታይ ይምገቡ፤” ዝብል ኣብ ነፍስ ወከፍ ገዳማዊ ዓቢይ ሕቶ ኮነ። መልሲ ናይ አባ ገብረክርስቶስ ግና፡ “ክርስቶስ ዝህበኒ መግቢ ኣሎኒ” ኪንዮ ምባል፡ ካልእ ምላሽ ኣይነበሮን። በዚ ዓቢይ መንፈሳዊ ተጋድሎኦም ተደሪኾም ትምህርቲ ብሕትውና ካብኦም ዝተማህሩ ተማሃሮ ነይሮም እዮም። ሓደ ካብኣቶም ከ ብፀዕ ወቅዱስ አቡነ ሲኖዳ ሣልሳይ ናይ ሎሚ ፓትርያሪክ ሃገረ ግብጺ እዮም። አቡነ ሲኖዳ ብቓሎም ብዛዕባኦም ክምስክሩ ከለ'ዉ “ንኹሎም ቅዱሳን ብታሪኽ ኢና እንፈልጦም፣ ብዓይንና ዝረኣናዮም ቅዱስ ግና አባ ዓብደል መሲሕ እዮም" ይብሉ።

ኣብ ሃገረ ግብጺ፡ ፍሉይ ትምህርቲ ዝገደፍዎ፡ ነቲ ጠፊኡ ዝነበረ ናይ ብሕትውና ሕይወት ምብርባሮም ዝዓበየ ክኸውን ከሎ፡ “ንቃለ እግዚኣብሔር ኣብ ልበይን ቃለይን'የ ዝኅዘ* ብምባል፡ መዝሙር ዳዊት ብቓሎም ብምውፃኦም ግብጻውያን መነኮሳት ብሥርዓት ኣመሃህራ ቤተ ክርስቲያን ሃገርና ከም ዝድነቑ ዝገበሩ ኣቦ እዮም። ኣብ መዝገብ ዝኸርታት ተማሃሮኦም ተጻሒፎም ዘለዉ ጥቕስታት'ውን ዓቢይ ትምህርቲ ዝህቡ እዮም። ውሱዳን ካብኣቶም ንምጥቃስ፡

“ኣነ ዘይፍለጥ ክኸውን'የ ዝፈቱ፤ ከም ታራ ሰብ ከኣ ክፍለጥ እደሊ።" “መግበይ፡ ጽዓተይ፡ ሓኪመይ ክርስቶስ'ዩ።" “ፍልጠት እግዚኣብሔር ኣካላዊ ጣዕሚ ኣብ ዝፈቱ ሰብእነት ኣይነብርን'ዩ። “ብሥናይ ምግባር ዘይተሰነየ ጸሎት፡ ከም ግመንገብገብ ዘይብሉ ኣሞራ'ዩ።” “ሓረስታይ ዕግበት ዝረክብ፡ ርሂጹ ብዝረኸቦ ሕብስቲ'ዩ። ርሂጽካ ዘየምጻእካዮ ነብስቲ ግና ሓቀኛ ዕግስት ኣይህብን'ዩ::”

አቡነ ሲኖዳ ፓትርያርክ ምስ ኮኑ፡ ናብ'ቶም መምህሮም ዝነበሩ አባ ገብረክርስቶስ ክበጽሑ ኩዱ፣ ብዙኅ ዕዮ ከም ዝዓየዩ፤ ብዙኃት አብያተ ክርስቲያናት ከምዘህነጹ ምስ ነገርዎም ግና፡ "ዋይ ወደይ! እሞ እዚ ኩሉ ክትሠርሕ ደኣ፡ መዓስ ጸሊኻ ማለት እዩ?” ኢሎም ብሕቶ መዓድዎም ይብሃል።

ድሕሪ ዕረፍቲ ብፀዕ ወቅዱስ አቡነ ቄርሎስ፡ ፓትርያርክ ሃገረ ግብጺ ናብ መንበረ ማርቆስ ዝተቐመጡ ተማሃራይ አባ ገብረክርስቶስ ዝኾኑ ብፀዕ ወቅዱስ አቡነ ሲኖዳ ሣልሳይ እዮም። ኣብ'ቲ እዋን እቲ፡ አባ ገብረክርስቶት ኣብ በዓቲ ቅዱስ ሚናስ ኮይኖም ናይ ብሕትውና ሕይወት የካይዱ ነበሩ። ካብ'ቲ ቦታ ተበጊሶም ናብ ዶባት ሶርያ፤ በይሩት ብምኻድ ምስ ዝተፈላለዩ ካልኦት ቅዱሳን ይራኸበ ከም ዝነበሩ ከኣ ይንገር። ልዑል ድሌት ምብጻሕ ቅዱስ ቦታታት ስለዝነበሮም ድማ በቲ ዝገብርዎ ዝነበሩ ስለ ዘይዓገቡ፡ ናብ ኢየሩሳሌም ኪኸዱ ወሰኑ። ነዚ ድሌቶም እዚ ዝተረድኡ ብፀዕ ወቅዱስ አቡነ ሲኖዳ ድማ ብመርከብ ገይሮም ክኸዱ ከም ዘለዎም ኣረዲኦም ብሶርያ ኣቢሎም ናብ ኢየሩሳሌም ከኣትዉ ተላብዮም ኣፋነውዎም። ብድጎሪ'ዚ ኣባ ገብረክርስቶስ ኣብ ኢየሩሳሌም ከምዝኣተዉ ብናይ ዓይኒ መሰኻኸር ዝተረጋገጸ እኳ እንተኾነ፡ በየናይ ዕለትን ኣበየናይ ቦታን ከምዝዓረፉ ዝፍለጥ ነገር የልቦን። ታሪኻዊ መዝገብ ዕለተ ዕረፍቶም ከምዝሕብሮ

ግና ኣብ 1970ታት ከምዝዓረፉ ይፍለጥ (ተሰዊሮም ዝበሉ'ውን ኣለዉ)። ነዚ ሃብታም ታሪኽ ብዕለቱን ብዘመኑን ብርጠብ ከይጸሓፍ ዝገበረ ድማ እቲ፡ ዘይፍለጥ ክኸውን እየ ዝፈቱ፡ ከም ታራ ሰብ ከኣ ክቕጽር እደሊ” ዝበል ጽኑዕ መትከተሎም እዩ።

እዞም ዝኾነ በጻሒ ካብ ትዕዝብቱ ዝድምድሞ፡ መነኮሳት ገዳማተ ግብጺ ብቓላቶም፡ *ኣባ ገብረክርስቶስ እንተ ዘይህልዉ ነይሮም፡ ሎሚ ኣብ ግብጺ ሕይወት ምንኵስና ምተበላሸው ነይሩ” እናበሉ ዓቢይ ሥራሖም ዘዘንትዉሎም ቅዱስ ኣቦ። ኣብ'ዛ መበቁል ዓዶምን ቦታ ትምህርቶምን ምንኵስናኦምን ዝኾነት ሃገርና ኤርትራ ብዛዕባኣም ዝተኻየደ መጽናዕቲ የልቦን። እዚ ኽኣ እንተ ነፊዕናስ፡ ብዙኅ መጽናዕቲ ዘድልዮ ሃብታም ታሪኽ ከምዘሎና ዘነጽር እዩ። ኣቦታትና ግና ንሃገሮም ጥራይ ዘይኮኑስ፡ ንኻልኦት ኣኃት ኣብያተ ክርስቲያናትውን ኣብነትን ናይ ግብሪ መምህራንን ዝኾኑ እዮም። ንሕና ድማ ኣሰረ ፍኖቶም ተኸቲልና ኣብ መድረኽ ጽድቂ ንወለዶታት መምሃሪ ዝኸውን ታሪኽ ክንሥርሕ ይግብኣና።

ጸሎትን በረኽትን ቅዱስ ኣቦና ኣባ ገብረክርስቶስ ምስ ተቓላትና ይኹን።